

Lag om bostadstillägg till pensionärer m.fl.;

utfärdad den 1 november 2001.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

Rätten till bostadstillägg, m.m.

1 § I socialförsäkringslagen (1999:799) finns bestämmelser om vem som omfattas av denna lag. Socialförsäkringslagen innehåller också bestämmelser om förmåner vid utlandsvistelse och om handläggning av ärenden, m.m.

2 § Bostadstillägg enligt denna lag kan utges till den som uppbär

1. hel ålderspension enligt lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension eller hel garantipension enligt lagen (1998:702) om garantipension,

2. sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring,

3. änkepension enligt lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn,

4. änkepension enligt lagen (2000:462) om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn,

5. särskild efterlevandepension enligt lagen om införande av lagen (2000:461) om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn,

6. hustrutillägg enligt lagen (1998:708) om upphävande av lagen (1994:309) om hustrutillägg i vissa fall då make uppbär folkpension, eller

7. pension eller invaliditetsförmån enligt lagstiftningen i en stat som ingår i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, under förutsättning att förmånen motsvarar svensk pension eller ersättning enligt 1–6.

Bostadstillägg kan också utges till en änka som enbart på grund av bestämmelserna i 1 kap. 6 § tredje stycket lagen om efterlevandepension och efterlevandestöd till barn inte uppbär änkepension.

Bostadstillägg kan också utges till den vars sjukersättning eller aktivitetsersättning har vilandeförklarats enligt 16 kap. 16 § lagen om allmän försäkring.

3 § Bostadstillägg utges trots bestämmelserna i 2 § inte till

1. en pensionär som enbart uppbär ålderspension för tid före den månad då han eller hon fyller 65 år,

¹ Prop. 2000/01:140, bet. 2001/02:SfU3, rskr. 2001/02:10.

2. en kvinna som beviljats änkepension på grund av dödsfall efter utgången av år 2002 och som är född år 1945 eller senare, eller

3. en kvinna som enbart uppbär änkepension för tid från och med den månad då hon fyller 65 år.

4 § Särskilt bostadstillägg kan utges enligt 20 och 21 §§ till den som uppbär bostadstillägg enligt denna lag.

5 § En bidragsberättigad som är gift men stadigvarande lever åtskild från sin make skall likställas med ogift person, om inte särskilda skäl talar mot detta.

En bidragsberättigad som stadigvarande sammanbor med någon med vilken han eller hon har varit gift eller har eller har haft barn skall likställas med gift person. Om inte skäl visas för annat skall detsamma gälla i fråga om en vuxen person som lever tillsammans med en annan vuxen person, utan att de är gifta med varandra, om de är folkbokförda på samma adress.

6 § I denna lag avses med prisbasbelopp det enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring fastställda prisbasbeloppet.

7 § Bostadstillägg utges endast för den bostad där den bidragsberättigade har sitt huvudsakliga boende (permanentbostaden). För bostad i särskild boendeform lämnas bostadstillägg endast för boende i lägenhet eller för boende i en- och tvåbäddsrumsrum.

En bidragsberättigad som vistas eller bor i en särskild boendeform eller i ett liknande boende är berättigad till bostadstillägg för sin ursprungliga permanentbostad under högst sex månader från det att försäkringskassan har bedömt vistelsen eller boendet i den särskilda boendeformen som stadigvarande.

8 § Bostadstillägg utges inte för sådan bostadskostnad som fastställs med beaktande av den bidragsberättigades inkomst.

Bostadstilläggets storlek

9 § Bostadstillägg utges för 91 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 4 500 kronor för den som är ogift och 2 250 kronor för den som är gift. För var och en av makarna skall bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad.

Bostadstillägg utges inte för bostadskostnad till den del den överstiger 2 250 kronor per månad för var och en av de boende vid boende i tvåbäddsrumsrum i särskild boendeform.

10 § Storleken på det bostadstillägg som skall utges är beroende av den sökandes, och om sökanden är gift även makens, bidragsgrundande inkomst och reduceringsinkomst. Med bidragsgrundande inkomst avses i denna lag den inkomst, för år räknat, som någon kan antas komma att få under den närmaste tiden. Med reduceringsinkomst avses den inkomst som återstår efter det att beräkning gjorts enligt 18 och 19 §§.

11 § Bostadstillägget skall minskas med 62 procent av reduceringsinkomsten till den del den inte överstiger ett prisbasbelopp. Till den del reduceringsinkomsten överstiger detta belopp minskas bostadstillägget med 50 procent av inkomsten.

Beräkning av bidragsgrundande inkomst

12 § Den bidragsgrundande inkomsten beräknas med utgångspunkt i

1. ett uppskattat överskott i inkomstslaget tjänst enligt 10 kap. 16 § inkomstskattelagen (1999:1229),
2. ett uppskattat överskott i inkomstslaget näringsverksamhet beräknat enligt 13 §, och
3. överskott i inkomstslaget kapital beräknat enligt 14 § för året före det år bostadstillägget avser.

Till de sammanlagda beräknade överskotten skall läggas belopp enligt 15–17 §§.

I fråga om en bidragsberättigad som är gift beräknas den bidragsgrundande inkomsten för den bidragsberättigade och hans eller hennes make var för sig.

13 § Överskottet eller underskottet av en näringsverksamhet beräknat enligt 14 kap. 21 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ökas respektive minskas med

- avdrag enligt 16 kap. 32 § inkomstskattelagen för utgift för egen pension till den del det inte överstiger ett halvt prisbasbelopp, och
- avdrag för underskott från tidigare beskattningsår enligt 40 kap. inkomstskattelagen.

14 § Överskottet eller underskottet i inkomstslaget kapital beräknat enligt 41 kap. 12 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ökas respektive minskas med gjorda avdrag i inkomstslaget med undantag för

- avdrag för kapitalförluster till den del de motsvarar kapitalvinster som tagits upp som intäkt enligt 42 kap. 1 § inkomstskattelagen,
- uppskovsavdrag enligt 47 kap. inkomstskattelagen vid byte av bostad, och
- avdrag för negativ räntefördelning enligt 33 kap. inkomstskattelagen.

15 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten skall göras för

1. inkomst som på grund av 3 kap. 9–14 §§ inkomstskattelagen (1999:1229) eller skatteavtal inte skall tas upp som intäkt i inkomstslaget näringsverksamhet, tjänst eller kapital,
2. studiemedel i form av studiebidrag,
3. skattefria stipendier till den del de överstiger 3 000 kronor per månad, och
4. ersättning från avtalsgruppsjukförsäkringar för sjukfall som inträffat före år 1991.

16 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten skall göras för förmögenhet beräknad per den 31 december året före det år bostadstillägget avser enligt vad som anges i denna paragraf och 17 §.

Som förmögenhet räknas den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, beräknad med bortseende från värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt som avses i 2 kap. 13 respektive 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) och som utgör den sökandes permanentbostad samt skulder med säkerhet i denna egendom. För sökande som har sin bostad i särskild boendeform skall detsamma gälla i fråga om värdet av privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt som utgör permanentbostad för den sökandes make.

I lagen (1999:332) om ersättning till steriliserade i vissa fall finns bestämmelser om beräkning av förmögenhet för den som har fått ersättning enligt den lagen.

17 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten skall göras med 15 procent av den sammanlagda förmögenhet som överstiger 100 000 kronor för den som är ogift och 200 000 kronor för makar. Det framräknade förmögenhetsbeloppet avrundas nedåt till helt tusental kronor.

I fråga om makar skall värdet av förmögenhet för var och en av dem beräknas utgöra hälften av deras sammanlagda förmögenhet efter avdrag enligt första stycket.

Beräkning av reduceringsinkomst

18 § Reduceringsinkomsten utgörs av summan av

- pension, sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt 2 §,
- pension eller invaliditetsförmån som utges enligt utländsk lagstiftning,
- inkomst av kapital enligt 12 § första stycket 3,
- tillägg till den bidragsgrundande inkomsten enligt 16 och 17 §§, och
- 80 procent av övriga delar av den bidragsgrundande inkomsten, minskad med ett fribelopp enligt 19 §.

19 § Det fribelopp som avses i 18 § skall motsvara 2,17 gånger prisbasbeloppet för den som är ogift och 1,935 gånger prisbasbeloppet för den som är gift.

Uppbär den bidragsberättigade sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt 7 kap. lagen (1962:381) om allmän försäkring eller motsvarande utländsk förmån skall i stället för vad som anges i första stycket ett avdrag göras med ett belopp som motsvarar garantinivån för hel sådan ersättning enligt 9 kap. 8 och 9 §§ lagen om allmän försäkring. Detta gäller dock längst till och med månaden före den då den bidragsberättigade fyller 65 år.

Om den bidragsberättigade uppbär mer än en förmån som enligt 2 § berättigar till bostadstillägg, skall avdrag enligt ovan göras med det belopp som är mest förmånligt för den bidragsberättigade.

Inkomsten efter reduktion enligt första eller andra stycket är den bidragsberättigades reduceringsinkomst. I fråga om makar skall reduceringsinkomsten för var och en av dem beräknas utgöra hälften av deras sammanlagda reduceringsinkomst.

Beräkning av särskilt bostadstillägg

20 § Särskilt bostadstillägg skall utges med det belopp som den bidragsberättigades inkomster efter avdrag för skälig bostadskostnad understiger en skälig levnadsnivå, allt räknat per månad.

En skälig levnadsnivå enligt första stycket skall anses motsvara en tolfte-del av 1,294 gånger prisbasbeloppet för den som är ogift och en tolfte-del av 1,084 gånger prisbasbeloppet för den som är gift.

En bostadskostnad som uppgår till högst 5 700 kronor för den som är ogift och 2 850 kronor för den som är gift, skall anses som skälig bostadskostnad enligt första stycket.

21 § Vid tillämpning av 20 § skall följande inkomster beaktas:

1. Den del av den bidragsgrundande inkomsten som avses i 12 § första stycket 1 och 2 efter avdrag för den skatte- och avgiftssats som följer av tillämplig skattetablell enligt 11 kap. 6 § skattebetalningslagen (1997:483). Om det för den bidragsberättigade inte kan beslutas någon tillämplig skattetablell skall den skatte- och avgiftssats användas som följer av den skattetablell som skulle ha varit tillämplig om sådant beslut hade kunnat fattas.

2. Den del av den bidragsgrundande inkomsten som avses i 12 § första stycket 3 efter avdrag med 30 procent.

3. Den del av den bidragsgrundande inkomsten som avses i 15 §.

4. Den del av den bidragsgrundande inkomsten som avses i 16 och 17 §§.

5. Bostadstillägg enligt 11 §.

Inkomsterna enligt första stycket 1–3 skall sammanlagda alltid anses utgöra lägst en tolfte-del av det för den bidragsberättigade gällande beloppet enligt 19 § efter avdrag för beräknad preliminär skatt enligt första stycket 1.

Ansökan

22 § Bostadstillägg betalas ut efter ansökan. Sådant ansökan skall göras skriftligen hos den allmänna försäkringskassan.

Ansökan skall innehålla de uppgifter som behövs för att bedöma sökandens rätt till bostadstillägg.

Uppgifter om faktiska förhållanden skall lämnas på heder och samvete av sökanden och, om han eller hon är gift, av hans eller hennes make.

Utbetalning av bostadstillägg

23 § Bostadstillägg utges från och med den månad som anges i ansökan. Bostadstillägg får dock inte utges för längre tid tillbaka än tre månader före ansökningsmånaden.

Bostadstillägg får beviljas för en tid av tolv månader. Om det finns särskilda skäl får bostadstillägg beviljas för längre tid, dock längst för en tid av 36 månader.

24 § Bostadstillägg skall betalas ut månadsvis. Årsbeloppet skall avrundas till närmaste hela krontal som är delbart med tolv.

Bostadstillägg som understiger 25 kronor per månad betalas inte ut. Om särskilt bostadstillägg ingår skall dock bostadstillägget alltid betalas ut.

25 § Vid utbetalning av bostadstillägg för förfluten tid till en bidragsberättigad, vars make har uppburit bostadstillägg för samma tid, skall bostadstillägget minskas på sådant sätt att det sammanlagda beloppet under denna tid motsvarar de bostadstillägg som skulle ha utgivits om beslut om båda ersättningarna hade förelegat samtidigt.

Ändrade förhållanden

26 § Den som uppbär bostadstillägg enligt denna lag är skyldig att utan oskäligt dröjsmål anmäla till försäkringskassan

1. om de inkomster som avses i 12 § första stycket 1 och 2 samt 15 § väsentligt har ökat för bidragstagaren eller dennes make,

2. om han eller hon byter bostad eller om boendeförhållandena ändras, eller

3. om han eller hon gifter sig eller äktenskapet upplöses.

27 § Bostadstillägget skall omprövas när något förhållande som bestämmer tilläggets storlek har ändrats.

Bostadstillägget får räknas om utan föregående underrättelse om den del av årsinkomsten ändras som utgörs av en förmån som betalas ut av den allmänna försäkringskassan, pension enligt utländsk lagstiftning, avtalspension eller motsvarande ersättning som följer av kollektivavtal. Detsamma skall gälla när sådant belopp som avses i 19 § ändras.

28 § En ändring av bostadstillägget skall gälla från och med månaden efter den månad då anledningen till ändring har uppkommit. En ändring av bostadstillägget skall dock gälla från och med den månad under vilken de förhållanden har uppkommit som föranleder ändringen, om förhållandena avser hela den månaden.

Uppgiftsskyldighet

29 § Banker och andra penninginrättningar skall på begäran lämna domstol, Riksförsäkringsverket eller den allmänna försäkringskassan sådana uppgifter om en namngiven person som gäller förhållanden av betydelse för tillämpningen av denna lag.

Återbetalning

30 § Den allmänna försäkringskassan skall besluta om återbetalning av bostadstillägg, om den som uppburit bostadstillägget genom att lämna oriktiga uppgifter eller genom att underlåta att fullgöra en uppgifts- eller anmälningskyldighet har orsakat att bostadstillägget har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp. Detsamma gäller om bostadstillägg i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och den som uppburit bostadstillägget har insett eller skäligen borde ha insett detta.

Om det finns särskilda skäl får försäkringskassan helt eller delvis efterge krav på återbetalning.

31 § Avdrag på bostadstillägg får göras med skäligt belopp om den bidragsberättigade enligt beslut av en allmän försäkringskassa är återbetalningsskyldig för en ersättning som har utgetts på grund av denna lag eller en annan författning.

Omprövning och överklagande m.m.

32 § Bestämmelserna i 20 kap. 10–13 §§ lagen (1962:381) om allmän försäkring om omprövning och ändring av försäkringskassas beslut samt överklagande av försäkringskassas beslut och domstols beslut samt om Riksförsäkringsverkets uppgifter skall tillämpas i ärenden om bostadstillägg enligt denna lag.

Övriga bestämmelser

33 § Följande bestämmelser i lagen (1962:381) om allmän försäkring skall också tillämpas på bostadstillägg enligt denna lag:

- 17 kap. 1 § om sammanträffande av förmåner,
- 18 kap. 46 och 47 §§ om Riksförsäkringsverkets tillsyn,
- 20 kap. 2 a § om provisoriska beslut,
- 20 kap. 3 § tredje stycket om indragning eller nedsättning,
- 20 kap. 5 § om preskription,
- 20 kap. 6 § första stycket andra meningen om förbud mot överlåtelse,
- 20 kap. 8 § fjärde stycket om utredningsåtgärder, och
- 20 kap. 9 § om uppgiftsskyldighet.

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2003. Genom lagen upphävs lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer.

2. Bestämmelserna i lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer gäller fortfarande för bostadstillägg som avser tid före ikraftträdandet.

3. Den som är berättigad till bostadstillägg enligt lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer vid utgången av år 2002 skall ha rätt att fortsätta att få bostadstillägget utbetalt, dock längst till och med juni 2003. Detta gäller dock endast så länge den försäkrade är bosatt i Sverige och uppbär sådan förmån som berättigar till bostadstillägg enligt bestämmelserna i den gamla lagen eller motsvarande förmån. Därvid skall 4 kap. socialförsäkringslagen (1999:799) tillämpas. Vad nu sagts skall även gälla särskilt bostadstillägg.

4. Bostadstillägget får under den tid som avses i punkten 3 betalas ut med samma belopp som betalades ut till den försäkrade för december 2002. Om förhållandena ändras av sådan anledning som anges i 26 § eller om bostadstillägget skall omprövas av någon annan anledning under tiden den 1 januari–30 juni 2003, skall de nya bestämmelserna tillämpas. Bostadstillägget får dock inte dras in enbart av den anledningen att bidragstagaren inte uppfyller kraven i de nya bestämmelserna i 2 § för rätt till bostadstillägg.

5. För den som uppbär eller beviljas bostadstillägg för december 2002 enligt de bestämmelser som gäller för gift pensionsberättigad, men vars make inte är berättigad till bostadstillägg skall följande gälla. I stället för vad som anges i 9 § får bestämmelserna i 4 § lagen (1994:308) om bostadstillägg till pensionärer tillämpas. Detta gäller längst till och med månaden före den då

SFS 2001:761

maken fyller 65 år eller dessförinnan börjar uppbära sådan förmån som enligt 2 § berättigar till bostadstillägg. Om de äldre bestämmelserna tillämpas skall inte sådant avdrag som avses i 19 § göras vid beräkning av makens reduceringsinkomst. Om bostadstillägget har börjat utges helt enligt de nya bestämmelserna, får inte de äldre bestämmelserna tillämpas därefter.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

INGELA THALÉN
(Socialdepartementet)